

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

MAZOWIECKIE SAMORZĄDOWE
CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
KONKURS WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE DLA KLAS IV-VIII
UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

ETAP SZKOLNY 2020/2021

Zgodnie z harmonogramem termin ogłoszenia wyników w szkole mija

23 listopada 2020 r.

Do 1 grudnia 2020 r. należy bezwzględnie wprowadzić wyniki **wszystkich uczniów** na Platformę Konkursów Przedmiotowych. Zgłoszenie uczestników po wyznaczonym terminie nie będzie przyjęte i **skutkuje ich dyskwalifikacją.**

8 grudnia 2020 r. należy zapoznać się – korzystając z **Id szkoły**- z listą uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego oraz przekazać informację o ewentualnym zakwalifikowaniu się do kolejnego etapu konkursu uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym.

Uczeń maksymalnie może zdobyć 60 punktów.

Zadanie	Odpowiedź				Punktacja
1.1.	Nie Celem grupy przedstawionej na fotografii A jest gra w piłkę (odniesienie zwycięstwa, reprezentowanie kraju w zawodach), natomiast celem grupy z fotografii B jest kibicowanie (oglądanie zawodów, doping)				(0–2) 1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie; 1 pkt za poprawne uzasadnienie
1.2.	lp	Kryterium	Grupa A	Grupa B	(0–3) 1 pkt za prawidłowo wypełniony wiersz tabeli
	1	charakter członkostwa	zamknięta (ekskluzywna)/ ograniczona	otwarta (inkluzywna)	
	2	sposób zorganizowania	sformalizowana (formalna)	niesformalizowana (nieformalna)	
	3	typ/rodzaj więzi	wtórna	wtórna	
1.3.	<u>Trzy cechy</u> spośród: - min. 3 osoby - wspólny cel - własne wartości i normy - struktura wewnętrzna - trwałość - interakcje				(0–1) 1 pkt za podanie trzech cech

	- poczucie wspólnoty/poczucie przynależności - poczucie odrębności od innych grup - istnieje w oparciu o więź społeczną <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>													
2.	<u>Możliwe wybory:</u> Negocjacje Mediacje Arbitraż Sąd	(0–3) 1 pkt za każdą prawidłową nazwę												
3	<table border="1"> <thead> <tr> <th>lp</th><th>Nazwa szkoły</th><th>Lata nauki</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td><td>liceum</td><td>4</td></tr> <tr> <td>2.</td><td>technikum</td><td>5</td></tr> <tr> <td>3.</td><td>szkoła branżowa I stopnia</td><td>3</td></tr> </tbody> </table> <i>Uwaga! Należy uznawać również odpowiedź: Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy – 3 lata</i>	lp	Nazwa szkoły	Lata nauki	1.	liceum	4	2.	technikum	5	3.	szkoła branżowa I stopnia	3	(0–3) 1 pkt za prawidłowo wypełniony wiersz tabeli
lp	Nazwa szkoły	Lata nauki												
1.	liceum	4												
2.	technikum	5												
3.	szkoła branżowa I stopnia	3												
4.	Przemysław Czarnek	(0-1) 1 pkt za podanie imienia i nazwiska												
5.1.	Mniejszość narodowa utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie, natomiast mniejszość etniczna nie. <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>	(0-1) 1 pkt za prawidłowe wyjaśnienie różnicy												
5.2.	Karaimi, Łemkowie, Tatarzy, Romowie (Cyganie)	(0–4) 1 pkt za każdą prawidłową nazwę												
5.3.	Język kaszubski	(0-1) 1 pkt za prawidłową nazwę												
6.	A-Litwini, B-Białorusini, C-Ukraińcy, D-Niemcy	(0–4) 1 pkt za każde poprawne wskazanie												
7.1.	B, D, E, G, H <i>Uwaga!</i> <i>Jeżeli uczeń wymieni więcej niż pięć przykładów należy oceniać tylko pierwszych pięć.</i>	(0–5) 1 pkt za każde poprawne wskazanie												
7.2.	A, K, L <i>Uwaga!</i> <i>Jeżeli uczeń wymieni więcej niż trzy przykłady należy oceniać tylko pierwsze trzy.</i>	(0–3) 1 pkt za każde poprawne wskazanie												
8.	1-B, 2-D	(0–2) 1 pkt za każde poprawne wskazanie												
9.	<u>Przykładowe działania/uprawnienia RPD:</u> - zwraca się do organów władzy publicznej, organizacji lub instytucji o złożenie wyjaśnień i udzielenie niezbędnych informacji, a także o udostępnienie akt i dokumentów; - zwraca się do właściwych organów, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich, organizacji lub instytucji o podjęcie prawidłowych działań na rzecz dziecka z zakresu ich kompetencji;	(0–4) 1 pkt za każdy prawidłowy przykład działania lub uprawnienia												

	- przedstawia właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom oceny i wnioski zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony praw i dobra dziecka oraz trybu załatwiania spraw w tym zakresie; - występuje również o wydanie lub zmianę aktów prawnych, jednak nie posiada inicjatywy ustawodawczej - swoje propozycje nowelizacji prawa przedstawia za pośrednictwem właściwych organów; - prowadzi działania edukacyjne z zakresu praw dziecka. <u>Przykładowe działania/uprawnienia RPO:</u> - występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących wolności i praw człowieka i obywatela; - występowanie do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach dotyczących zgodności ustaw, umów międzynarodowych, przepisów prawa z Konstytucją RP; - zgłaszanie udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym i branie udziału w tym postępowaniu; - występowanie z wnioskami do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie; - prowadzenie działalności edukacyjnej; - składania rocznych sprawozdań przed Sejmem ze swojej działalności; - zwraca się z wnioskiem do Najwyższej Izby Kontroli o zbadanie nieprawidłowości w danej instytucji publicznej w zakresie praw obywatelskich. <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>	
10.1.	A-Amnesty International B-Helsińska Fundacja Praw Człowieka C- Polska Akcja Humanitarna D-Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci	(0–4) 1 pkt za podanie każdej prawidłowej nazwy
10.2.	D	(0-1) 1 pkt za prawidłowe wskazanie
11.	1-B, 2-A	(0–2) 1 pkt za każde poprawne wskazanie
12.	Obywatelstwo jest formalno-prawną formą przywiązania jednostki wobec danego państwa, z czego wynikają określone prawa i obowiązki. Narodowość wynika z pochodzenia lub/i poczucia tożsamości jednostki – ma charakter więzi emocjonalnej, uznaniowej.	(0-1) 1 pkt za prawidłowe wyjaśnienie różnicy
	<i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>	
13.	1-P, 2-F, 3-F	(0–3) 1 pkt za każde poprawne wskazanie
14.	1-P, 2-F, 3-P	(0–3) 1 pkt za każde poprawne wskazanie
15.	<u>Problem:</u>	(0–2)

	Media kłamią/ pokazują nieprawdziwy obraz rzeczywistości/manipulują faktami/przekłamują rzeczywistość <u>Przykładowe uzasadnienie:</u> Na rysunku widzimy scenę, w której jedna osoba atakuje nożem drugą osobę. Całość jest filmowana przez operatora kamery, który tak wykadrował scenę, że ofiara ataku wygląda na jego sprawcę (przedstawia sytuację odwrotnie). <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>	1 pkt za nazwanie problemu 1 pkt za uzasadnienie zawierające interpretację elementów rysunku
16.	<u>Przykładowa odpowiedź:</u> Media są nazywane czwartą władzą, ponieważ podobnie jak władza ustawodawcza, wykonawcza i sądownicza mają wpływ na rzeczywistość, np. poprzez kontrolę polityków i urzędników, kształtowania opinii publicznej itp. <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>	(0–2) 1 pkt za wyjaśnienie sformułowania 1 pkt za podanie nazw trzech pozostałych władz
17.1.	Reklama/kampania społeczna	(0-1) 1 pkt 1za poprawną odpowiedź
17.2.	<u>Przykładowa odpowiedź:</u> Głównym przesłaniem plakatu jest zwrócenie uwagi na prawa zwierząt, szczególnie na problem trzymania zwierząt domowych (psów) na uwięzi (łańcuch). Autor zwraca uwagę, że zwierzęta też cierpią – łańcuch=łzy (cierpienie zwierzęcia) <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź</i>	(0–2) 1 pkt za określenie przesłania 1 pkt za uzasadnienie zawierające interpretację elementów plakatu
18.	<u>Przykładowa odpowiedź:</u> Głównym przesłaniem plakatu jest zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od internetu (bezwładna ludzka ręka jest przykuta kajdankami do ikonki kursora na monitorze komputera, na którym widnieją nazwy popularnych serwisów społecznościowych i wyszukiwarek. Autor zachęca, aby się ocknąć i wybrać (kliknąć) wolność. <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź</i>	(0–2) 1 pkt za określenie przesłania 1 pkt za uzasadnienie zawierające interpretację przynajmniej dwóch elementów plakatu
		60 pkt